

'Magie is de kunst en de kunde om veranderingen te bewerkstelligen in het bewustzijn in overeenstemming met de wil' (Aleister Crowley).

'In het boek registreert de heks alles wat ze tijdens haar leven over hekserij heeft geleerd. Spreuken en bezweringen, rituelen en recepten. Zoals alle andere rituele heksenbenodigdheden is het best dat de heks zelf het boek maakt. Het materiaal van de cover kan leder zijn of stof, en de pagina's kunnen van handgemaakt papier zijn of van perkament. De traditie vereist dat het boek na de dood van de heks wordt vernietigd. Dit is een van de redenen waarom het zo moeilijk is om de 'feiten' over hekserij uit boeken te leren. Hekserij is dan ook vooral een mondelinge traditie.'

Dit schaduwboek is een wiccaboek met invocaties, rituele patronen, toverspreuken, runen, regelgeving over magie, etc. Sommige van deze boeken gaan over van wicca op wicca, meestal bij de initiatie.

Hecht geen geloof aan de verhalen in de meeste andere wiccaboeken dat één enkel schaduwboek vanuit het grijze verleden is overgeleverd, want elke wiccasekte lijkt te beweren dat alleen hun boek het enige echte originele boek is.

La Sorcière (De Heks) is een boek uit 1862 van de Franse historicus Jules Michelet (1798 - 1874). Michelets boek is een romantische visie op hekserij die twee onderdrukte groepen, vrouwen en lijfeigenen, wilde rehabiliteren.

In dit essay stelt Michelet dat hekserij was voortgekomen uit protest van middeleeuwse lijfeigenen tegen de onderdrukkende sociale orde die hen tot de laagste rang van de maatschappij veroordeelde. Ze hielden volgens hem geheime nachtelijke bijeenkomsten met heidense dansen en voerden daar satires op om heren en priesters te hekelen. Dit zou al zo vroeg als de 12e en 13e eeuw hebben plaatsgevonden, dus lang voor er sprake was van grootschalige heksenvervolgingen.

In plaats van 'heksensabbat' heeft Jules Michelet het over de 'zwarte mis', een ceremonie waarop niet de duivel centraal stond, maar wel een vrouw die feitelijk de hele ceremonie als priesteres leidde. Michelet geeft een romantische beschrijving van haar. Zo zou zij 'een gezicht als Medea' hebben en 'een tragische, diepe blik, geboren uit intens lijden'. Van deze priesteres van de cultus zegt Michelet dat zij de sabbat uitvond en organiseerde. De priesteres copuleert tijdens het ritueel ook met Satan en ontvangt zo zijn geest.

INLEIDING

Het was Hemelvaartsdag. Landerigheid ten top, bijna 30°C. De cultuurhistorica Aletta zat op het bankje vóór de panden Overhoven 24-30 en constateerde dat hier de rooilijnen divergeerden. Plotseling viel het haar op dat dit wel eens een brink zou kunnen zijn geweest. Het statige pand Overhoven 20, met bloktandversiering en

wolfeinde, geeft het einde van de brink aan door hier haaks op te staan. De bewoners van pand Overhoven 22 gebruiken de opgeschoven rooilijn als parkeerplaats voor hun auto's. Ook de naam Vouerweg wijst in deze richting. Een in het Limburgs 'vouer' of 'valderen' is een toegangshek, in dit geval een toegangshek tot de kleine brink. De brink is van oorsprong de boerengebruiksruimte waar het vee werd verzameld, om daarmee als kudde naar de gemeenschappelijke weidegronden te gaan. Vermoedelijk via de Vouerweg. De brink lag dan ook van oorsprong aan de rand van het dorp (vergelijk het Engelse brink = rand). We kennen zowel de gemeenschappelijk gebruikte brinken als de brinken die slechts tot één boerderij behoorden. In de nieuwe tijd nam de bebouwing rond de brink toe, waardoor brinken zich steeds vaker binnen het dorp bevonden. Op veel brinken heeft het gras inmiddels plaats gemaakt voor stenen, en doet de brink nu als dorpsplein dienst met vee- en goederenmarkten. Dorpen met een brink worden ook wel brinkdorp genoemd. Een andere naam voor brink is dries. Wordt brink vaak gebruikt in het oosten van het land in deze contreien spreekt men vaak van dries: een 'dries' is een toponiem, het komt als driesch al voor in een 13e-eeuws Vlaams document en betekent dan 'braakliggend weiland'. Dit evolueert tot naam voor een nederzettingsvorm in Vlaanderen en Zuid-Nederland. Bij een dries vindt men

huizen rondom een centraal middenplein, dat meestal een driehoekige vorm heeft. Dit middenplein deed in de Middeleeuwen dienst als gemeenschappelijke weide (meent) voor het vee en als plaats waar men mocht planten, dus men mocht er niet op bouwen. Bij een dries is ook vaak een drinkpoel gelegen. Kortom we kunnen dus spreken van Overhoven als een brinkdorp. Iets dat nog niet bekend is. Vermoeid nam zij afscheid van haar bankje en liep naar huis.

‘Het is goed geweest voor vandaag.’

‘Morgen zijn er weer nieuwigheden.’

Zoals de van de rooilijn afgebouwde huizen, te weten: Abraham Kuiperstraat 2 en 2A, tegenover de Vouwerweg, de panden Overhoven 61A en 63, tegenover de pater Scheursstraat en het pand Overhoven 86. Dit is een uitzonderlijk fenomeen dat alleen in Overhoven gevonden kan worden. Had men geen plaats meer aan de straatzijde, dan werd er gewoon aan de achterkant een huis gebouwd waardoor er een steegje ontstond er naartoe. Overal in Overhoven zijn dergelijke steegjes te vinden. Verder zijn er natuurlijk de gewone opritten van de huizen.

Een van de eerste keren dat er in de geschiedenis sprake is van Overhoven, was op 10 april 1581, toen de bewoners van Overhoven de stadsvoogd verzochten ‘*das kleine Pfortzgen*’ in de wintertijd open te houden. Bedoeld

is het kleine poortje naast de Limbrichterpoort waardoor zij de vroege kerkdiensten in de stad konden bijwonen. Vermoedelijk de eerste keer dat Overhoven wordt genoemd, is in een schenkingsakte van 24 juni 1294, waarbij Walram de Rosse weide- en bosgebieden schenkt aan de bewoners van Sittard, zulks uit dank voor de ondervonden steun in de strijd tegen Brabant en voor de krachtige hulp in de slag van Woeringen in 1288. Een van die gronden was 'de Heyde', de Overhovenerheide, die zich uitstreckte tot Nieuwstadt.

Deze wijk wordt aan de noordelijke zijde begrensd door het Industrieterrein Noord, in het oosten door de Geleenbeek met aan de overkant het recreatiegebied de Schwienswei en de wijk Baandert. Voorts grenst het in het zuiden aan het Centrum en in het westen aan de wijk Limbrichterveld. Het wordt van die laatste wijk gescheiden door de spoorlijn Maastricht - Venlo.

De huidige wijk Overhoven is ontstaan uit een buurtschap gelegen vlak buiten de schootvelden van de historische stad Sittard. Dit buurtschap was gelegen aan een weg die evenwijdig aan de Geleenbeek liep. Deze weg was voor de aanleg van de rijksweg Nijmegen - Maastricht de belangrijkste verbindingsweg tussen de steden Sittard en Nieuwstadt. De straatnaam Overhoven is thans nog steeds overgebleven als herinnering aan het

verloop van dit voormalige lintdorp. De ligging langs de beek verklaart ook de naam, stroomafwaarts ('over') gelegen aan de Geleenbeek vanuit Sittard gezien, in vergelijking met Ophoven, dat stroomopwaarts ('op') is gelegen. Vanwege de hier gelegen vruchtbare lössgronden van het beekdal ontstond hier een agrarische gemeenschap. Enkele historische boerderijen en huizen langs de straat Overhoven en zijstraten hiervan zijn thans nog bewaard gebleven en ademen nog enigszins het landelijke karakter uit dat deze gemeenschap in het verleden kende. De rest van de wijk heeft echter een stedelijk karakter. Overhoven maakte reeds in de middeleeuwen deel uit van de heerlijkheid Sittard en de landbouw heeft hier nog tot in de eerste helft van de 20e eeuw de voornaamste rol gespeeld tot het uitgroeide tot arbeiderswijk.

Parochiekerk H. Hart van Jezus, rijksmonument. Vanaf het jaar 1920 vestigden zich ten noorden van de buurtschap arbeiders van de Staatsmijnen in een nieuw aangelegde woonwijk, een zogenaamde 'mijnwerkerskolonie'. De eerste woningen, de woninggroep Overhovenerheide, werden gebouwd langs de huidige Heistraat en Sint Petrusstraat naar een ontwerp van de architect Jan Stuyt. Deze woninggroep is verklaard tot rijksmonument. In de opvolgende decennia breidde de buurt zich deze steeds meer uit en

vormde uiteindelijk een geheel met de bestaande
gemeenschap. In 1922 werd een noodkerk gebouwd in
de wijk die thans nog bestaat als gemeenschapshuis. In
1926 werd hiernaast een rectoraatswoning annex
klooster gebouwd. De huidige parochiekerk, de H. Hart
van Jezus, werd gebouwd in 1929 naar een ontwerp van
de Sittardse architect Jos Wielders. Ook al deze
gebouwen zijn verklaard tot rijksmonument. Bij de kerk
staat een Heilig Hartbeeld van Charles Vos.

HET VERHAAL

Aletta deed aan hardlopen. Ze had zo haar vast rondje: er werd begonnen in de Dorpstraat in Overhoven bij het begin van de Abraham Kuypersstraat waar een grote tot woonhuis omgebouwde schuur lag uit 1810 (muurankers). Aan de linkerkant lag een tafereeltje uit het begin van de 20^e eeuw. Dat was waar zij wilde wonen. Originele zwart-wit tegelvloer in de gang. Glas-in-lood in het bovenlicht met een boog boven elk raam en oorspronkelijke deuren gemaakt van zwaar eikenhout en een enkel raamhekje en een vleugje neorenaissance. Een oorspronkelijk bovenlicht van glas-in-lood in de vorm van een ster. En boven een typische kraailaag oftewel een muizentandversiering. Het pand dateerde uit 1907. Daarnaast het pand Overhoven 32 uit 1899, maar vermoedelijk ouder. Gebouwd tot aan de vroegere rooilijn. Met een gifgroen poort en gestucte gevel. Aan de overkant een pand uit 1875 (muurankers) geschilderd door de bewoners in Spaanse kleuren. Naast pand Overhoven 32 twee verkrotte panden die in staat van verval verkeerden, genoemd Overhoven 36 en 38. Even verderop lag drukkerij 'Pasklaar', omringt door een wingerd. Een pand uit 1820 geverfd in karmozijnrode kleuren afgezet met grijs, met een hoge toegangspoort, zoals dat vroeger gebruikelijk was want dan konden de hooiwagens het erf oprijden en aan de

achterkant imitatie vakwerk. Wellicht het oudste pand van Overhoven.

Hardlopen was een therapie. Een middel om zichzelf uit het moeras te trekken. Boven alles een middel om met zijn ziekte om te gaan. Het hielp tegen heel veel dingen. Depressiviteit, angsten, spanningen, uitzichtloosheid, het gevangen zitten in jezelf, in je eigen gedachten. Je eigen wereld. Om dingen los te laten. Tegen alles wat je vanuit de parallelle wereld probeerde te overspoelen en mee te sleuren in een draaikolk van de niet-realiteit. De wetenschap zei hierover:

'Een gezonde geest in een gezond lichaam,' schreef de Romeinse dichter Juvenalis in de eerste eeuw na Christus. Hardlopen bewijst deze stelling.

Er wordt vaak gezegd dat hardlopen verslavend is. Elke hardloper zal die stelling bevestigen. Voorstanders van de verslavingstheorie zeggen dat de hormonen endorfine, serotonine en dopamine door het hardlopen worden aangemaakt. Ze zorgen voor een plezierig gevoel dat op den duur verslavend werken. Een soort natuurlijke drugs.

Het blijkt dat hardlopen hetzelfde effect had als de gebruikelijke antidepressiva. Alleen is het goedkoper en gezonder. Bij het hardlopen komen endorfine, noradrenaline en serotonine vrij, de zogenaamde

‘gelukshormonen’. Deze geven een geestelijke oppepper. Tevens is hardlopen een probaat middel tegen stress.

Verderop kwamen er aan de linkerkant panden uit 1850 en 1853. Niet veel bijzonders. Wat opviel was het pand opgetrokken uit veldbrandsteen met als jaartal 1877, dit was echter een falsificatie daar het pand van de grond toe was opgebouwd in 2010. Hier tegenover ook een oud pand op de grens met de Beekstraat met een fraaie regenkap. Er waren geen muurankers of jaartalstenen te zien.

Uiteindelijk kwamen we bij het winkelcentrum van Overhoven bestaande uit: Marcel Roubroeks, de Echte bakker, slagerij Swiatalski (de achternaam van de eigenaar), voormalig café ‘de Hoeskamer’, friture Overhoven en zalencentrum ‘Oos Kaar’, met daarnaast de Rectoraatswoning annex klooster, 1926, in een door het Expressionisme beïnvloede traditionele stijl.

Gebouwd naar een ontwerp van architect Jos. Wielders te Sittard, in opdracht van de Paters van het H. Hart te Overhoven. Het pand is gesitueerd in de lineaire bebouwing aan de oostzijde van de Geldersestraat, tussen de H. Hartkerk aan de zuidzijde en het verenigingsgebouw aan de noordzijde. Langs het parkje voor de H. Hartkerk met beukenbomen:

R.K. kerk van het H. Hart, 1929-1930, in een Zakelijk Expressionistische bouwtrant. Gebouwd in opdracht

van het R.K. Kerkbestuur H. Hart te Overhoven, naar een ontwerp van architect Jos. Wielders te Sittard. Gesitueerd in de lineaire bebouwing aan de oostzijde van de Geldersestraat, aan de zuidzijde van het rectoraatshuis annex klooster. Aan de noordwestzijde van de kerk bevindt zich, als onderdeel van de bakstenen erfscheiding, een H. Hartbeeld op een bakstenen sokkel voorzien van het opschrift 'Feest van het H. Hart, 1943'. Tussen de sacristie en het rectoraatshuis annex klooster bevindt zich een verbindingsgang. De uitbreiding aan de oostzijde van deze verbindingsgang, alsmede de vernieuwde entree van de dagkapel met de rond gemetselde bakstenen keermuur aan de zuidwestzijde, zijn uitgesloten van bescherming.

Even langs het voormalige nonnenklooster 'Mariahof' en dan de Geldersestraat door met een aantal panden in de zakelijk-expressionistische stijl, ontworpen door architect W. Schelberg uit de jaren dertig van de vorige eeuw. Draaiend bij Philippen makelaardij. Via deze zakelijk-expressionistische huizen naar de witte pionnen van het 'Gazelle select center' oftewel Stienen tweewielers, langs de Vouerweg en de neorenaissance huizen langs de Rijksweg-Noord naar het beschutte parkje voor de Reinoud-flat met koele eikenbomen. De weg ging hier slingerend. Hier draaide hij Overhoven in

passeerde de Vouerweg en was weer thuis. Ze had weer de 1.500 meter afgelegd.

Aletta was gepromoveerd op Wüstungen en interesseerde zich zeer voor de Wüstungen in Sittard en omgeving. Een Wüstung is de Duitse benaming voor een verlaten dorp of voormalig gebied met een economische activiteit (landbouw (flurwüstung), handwerken of industrie) die vóór de Nieuwe Tijd (ca. 1500) werd opgegeven, maar waaraan nog veldnamen, resten in de bodem of mondelinge overleveringen herinneren. Vaak werden dergelijke nederzettingen en gronden verlaten in perioden van bevolkingsteruggang, in het Duits ook wel Wüstungsperioden genoemd. In Nederland kwamen dergelijke perioden van ontvolkingen minder voor, waardoor er in dat land minder van dergelijke voorbeelden te vinden zijn. Aletta had er een aantal gelokaliseerd er erover geschreven in het plaatselijk Historisch Jaarboek.

Rutger maakte zich los van zijn ouderlijk huis, zijnde de Kleiberghof tussen Nieuwstadt en Sittard, vroeger geheten 'Hoeve Op Roer'. Deze Kleiberghof ligt plompverloren te midden van het Industrieterrein Noord. Dit sinistere gebouw is een typische Zuid-Limburgse carréboerderij uit de late 19e eeuw. Geen jaartalsteen of muurankers. Kenmerkend zijn de witgeverfde getraliede ramen. Het is een carré-boerderij,

goed ontsloten gelegen aan de rand van Sittard op een perceel met een oppervlakte van 45 are. Er is sprake van een beeldbepalende hoeve, tevens gemeentelijk monument. De locatie heeft vele mogelijkheden vanwege de bijzondere ligging binnen het bestemmingsplan.

De carré-boerderij bestaat uit een centraal gelegen woonhuis met aan weerszijde stallen. Achter de hoofdwoning bevindt zich een mooie binnenplaats. De carré-boerderij bevindt zich over het algemeen in goede staat. Naar gelang van de verdere invulling dient er een verbouwingsplan opgesteld te worden. Maar dat is ook de uitdaging. Deze carré-boerderij geeft een veel privacy, maar ook de mogelijkheden om deze locatie te vormen naar eigen wens binnen de toegestane mogelijkheden. Ruime gewelfde kelder. Hal met toegang tot eenvoudige keuken, kelder, woonkamer, bijkeuken, bijkamer, toiletruimte.

De verdiepingsvloer is van hout. De bovenruimte bestaat grotendeels uit een grote open niet geïsoleerde ruimte.

De carré-boerderij heeft een toegang middels 2 poorten, 1 welke leidt naar de stallen/ schuur/ opslagruimte en 1 welke leidt naar de binnenplaats. Vanuit de binnenplaats heeft men toegang tot de overige stallen en het woonhuis.

Hij liep de Millenerweg, alias de Haagstraat in. Deze Oude Haagstraat, de verbindingsweg tussen Millen en Limbricht, langs de Kleiberghof, is waarschijnlijk een oude Romeinse verbindingsweg (diverticulum). Vroeger liep de Haagstraat verder als Millenerweg tot aan Limbricht waar het aansloot op de daar aanwezige Romeinse weg. Het was warm voor de tijd van het jaar. Wild trok hij de jas met een rits open. Links en rechts van de weg stonden lindenbomen. Hij passeerde de donjon en het kasteel Millen. De bordeauxrode toegangspoort was gesloten. Nergens was er een bel te bekennen. Rutger klopte eens op de poort. Niemand. Later op de dag probeerde hij het nog eens. De poort stond open. Hij kon zo naar binnen wandelen naar de binnenplaats van Huize Millen. De binnenplaats ademde een rustieke sfeer uit. Zacht zonlicht scheen als strijklicht tegen de muren. Overal de bordeauxrode luikjes en deuren. In het midden van de binnenplaats stond een kar met hout verder was er niemand te zien. Het geheel ademde een doodse stilte uit. Even verderop lag een herdershond aan een ketting die verveeld opkeek. Het woonhuis was opgetrokken uit speklagen een afwisseling van baksteen met mergel. Op de schuren lagen nog de oorspronkelijke pannen. Het oudere poortpaviljoen, evenals het hoofdgebouw en toren, hadden een leistenen dakbedekking. Langs de muren groeide een ontspringende groene wingerd. Opmerkelijk